روزگار یک داوطلب

«آبی در»

شارمین میمندی‌نژاد
مؤسس جمعیت امام علی

● ضرب دست انگشتان باران چه دلنوازانه می‌نوازد سقف خانه را. بوی بهار از دم دیوار بیرون می‌زند. ببار، خوب ببار تا شکوفه‌ها بر سر درختان جان گیرد. ببار باران تا هوا تمیز شود و آبی‌تر تا ابرها درخشان شوند و روشن‌تر. چه حالی دارد درازکشیدن در سقف آسمان، خیره‌شدن به وصف تداعی این ابرها... . تو درازکشیده بودی «آبی در»... نمی‌دانم چرا در آن خانه غریب به تو که نامت ابوالفضل بود، می‌گفتند «آبی در»... . مادر صدایت می‌زند: «آبی در» چیزی می‌خوری و تو همچنان با پرش سر و گردنت به آسمان دوردست خیره شده بودی. روز خنکی بود؛ اما خنکی که در داخل آن خانه خوشایند نمی‌آمد. آن فرش نمور هزارتکه سوراخ‌سوراخ مندرس رنگ و رو مُرده که معلوم نبود پس‌ماندِ کدام زباله‌دانی است، حسابی خیس شده بود و تو «آبی در» تنها با تکه پتویی به کف خانه وصل شده بودی. نسیمی می‌آمد هرازچندگاه که در خانه باد می‌شد و روزنامه‌پاره‌ها و نایلون‌ها را بر در و پنجره‌های شکسته می‌رقصاند. پدر خانه سال‌هاست که ویران شده است. از آن زمان که پای کارگری‌اش شکست، دیگر برپا نشد. دم و دود زودتر از هر چیز دستش را گرفته بود و در بی‌سالی عمر سرپایش کرده بود. پیر شده بود. مادر خانه هم به کار رُفت و روب مشغول بود؛ اما می‌دیدی که چرخ هیچ چیز نمی‌گردد. نه غذا داشتند و نه قضا. نه لباس مناسب و نه تن مناسبی برای لباس. درمانشان بی‌درمانی دود بود و دود درمان هر درد بی‌درمان. دراین‌میان «آبی در» هم به یک شب سرما خورده بود و در تشنجی کُنگ خواب‌دیده این خانه شده بود. نه خانه با در و پیکری داشتند و نه در و پیکری بر این خانه... . کمی این خانه نمور بی‌نور دلبازتر شده بود؛ اگر باران امان می‌داد و تا همین حد به باریدن رضایت... . این سقف ریخته و این دهان بازشده آسمان در خانه شاید اثر و تکانی برای این خانواده بود. غیر از «آبی در» چهار کودک دیگر هم این گوشه و آن گوشه می‌دویدند. انگار فقط غریزه در این خانه کارش را درست انجام می‌داد. سرنوشت آنان چه می‌شود در سرشکستگی پدر و جان‌مُردگی مادر... . ۲۰ سال پیش که شروع راه کردیم و قصدمان این بود که نوروز کنار خانواده‌های به‌اصطلاح دست‌تنگ باشیم، چه بسیار امارت‌های فرسوده و فراموش‌شده‌ای را یافتیم، با ده‌ها کودک زیبا که با اندکی بارش باران این سرزمین خشک فرو می‌ریختند. آن روز این هفتمین خانه‌ای بود که سقفش فرو ریخته بود. کنار «آبی در»می‌نشینم. رعشه تشنج کودکی هنوز با اوست و مفلوج زمین‌گیر، کاری جز نگاه‌کردن به سقف ندارد. حس می‌کنم کمی خوشحال است. سقف مقابل نگاهش تغییر کرده و آسمان به ملاقاتش آمده. در بوی خوش بهارگونه معصومیتش را تلخ می‌بوسم و به سرنوشت هزاران کودک فقر جانم می‌سوزد. نبار باران! تو رحمتی پس تو حداقل بر خانه‌های شهرمان رحم کن. بهار می‌آید، همه چیز را نو می‌کند، این زمستان آن‌چنان در این خانه‌های فرسوده فقر لانه کرده که بهار را هم بی‌قیمت گردانده. «آبی در» تو در ملاقات آسمان بگو پس کی می‌رسد روسیاهی بر این زغال؟

در سمینار بررسی ازدواج کودکان مطرح شد

یک میلیون کودک همسر در کشور داریم

شرق: سمینار بررسی عوامل تسهیل‌کننده ازدواج زودهنگام کودکان با محوریت صیغه محرمیت همراه با رونمایی از اثر تحقیقی «خانه‌ای روی آب»، دیروز در دفتر مرکزی انجمن حمایت از حقوق کودکان برگزار شد.

در این مراسم کامیل احمدی، نویسنده این اثر تحقیقی که پیش از این نیز روی ازدواج کودکان کار کرده بود، گفت: در تحقیق پیشین روی ازدواج کودکان متوجه مسئله صیغه محرمیت بین کودکان شدم. این در حالی است که واژه صیغه وقتی به کار می‌رود، اولین چیزی که به ذهن متبادر می‌شود صیغه بزرگسالان است.

صیغه بزرگسال و محرمیت

احمدی در ادامه افزود: «در رفتارهای جنسی که در غرب شاهدیم، کهن‌ترین مسئله ناظر بر رفتار جنسی مذهب است. با قراردادهای مذهبی روابط جنسی قانون‌مند می‌شوند و متداول‌ترین نوع قانون‌مندکردن روابط جنسی در مدنیت‌های اخیر ازدواج است. ازدواج برای پرهیز از گناه و پرهیز از روابط خارج از ازدواج در نظر گرفته می‌شود. اگر مطالعاتی در دهه‌های ۶۰ و ۷۰ انجام شده را مطالعه کنید متوجه می‌شوید که در آن زمان و در تاریخ آمریکای شمالی انقلاب جنسی شروع شد که همان انقلاب هیپی‌ها بود و ساختار کلاسیک روابط جنسی را دگرگون کرد.

رابطه جنسی از نگاه اسلام

این مردم‌شناس با اشاره به ازدواج در دین اسلام گفت: ارائه یک رفتار و الگوی مشخص در چارچوب ازدواج قانون‌مند و در قوانین اسلامی نیز به ازدواج پرداخت شده است. در دین اسلام ارضای نیازهای جنسی فقط در چارچوب ازدواج مشروعیت دارد. در واقع مصون‌سازی روابط جنسی از دو بعد حجاب و عفاف است که تأکید می‌شود تا از بی‌بندوباری و فحشا جلوگیری شود. احمدی همچنین با اشاره به تاریخ ازدواج در ایران گفت: نرم کلاسیک رابطه جنسی در ایران نیز با ازدواج صورت می‌پذیرد. در واقع در یک رابطه قانون‌مند اسلامی و با عقد شرعی است که می‌توان رابطه جنسی برقرار کرد. زمانی که ازدواج می‌کنید تحت نظر قانون خواهید بود. اما در قانون مدنی کشور ما ازدواج به دو شکل دائم و موقت دیده شده است. احمدی تأکید کرد: هرچند ازدواج دائم تا ابد ادامه دارد و مصونیت تمام‌وکمال دارد، اما برای صیغه زمان مشخص می‌شود. ازدواج موقت یک ازدواج دارای زمان و مستقل است و افراد دیگری در آن دخالت ندارند. در واقع قراردادی دموکراتیک است که زوجین مدت و نوع رابطه را در آن تعیین می‌کنند. صیغه محرمیت نیز بخشی از این نوع ازدواج است.

صیغه محرمیت

نویسنده کتاب خانه‌ای روی آب گفت: آیه و کلماتی که در صیغه موقت برای ایجاد و تسهیل رابطه جنسی خوانده می‌شود، همان آیه‌ای است که برای صیغه محرمیت می‌خوانند. در صیغه محرمیت مدنظر ما برای کودکان، صیغه محرمیت بین دو بچه ناف‌بر خوانده می‌شود تا روابط بین این دو شرعی باشد. مطابق تحقیق میدانی من، جدا از خواندن صیغه محرمیت بین دو بچه، بین فرزند و پدرخوانده نیز صیغه خوانده می‌شود. اما مسئله اینجاست که بارها دیده شده بین دو بچه‌ای که صیغه محرمیت خوانده شده، روابط جنسی برقرار می‌شود و ازدواج زودتر از موعد آنها را در پی خواهد داشت.

کامیل احمدی با اشاره به پیشینه تاریخی صیغه افزود در مدنیت‌های پیش از اسلام انواع ازدواج موقت وجود داشته است. اهل تسنن باور دارند صیغه حرام است و نوعی خطای شرعی است. صیغه در دنیای اسلام تنها در ایران و عراق رایج است. در بین اهالی تسنن این باور رایج است که صیغه زمانی وجود داشته و بعد تحریم شده است.

این مردم‌شناس افزود: «نوع ساختارمند صیغه در ایران از دهه ۶۰ و پس از خطبه آیت‌الله هاشمی‌رفسنجانی رواج یافت که او درباره صیغه صحبت کرد و پس از آن صیغه وارد قانون و مجلس کشور شد. در قانون مدنی کشورمان ماده ۱۰۷۷ درباره صیغه صحبت کرده و می‌گوید: در نکاح منقطع احکام راجع به وراثت زن و مهر او همان است که در باب ارث و در فصل آتی مقرر شده است. همچنین ماده ۹۴۰ قانون مدنی دراین‌باره می‌گوید: زوجین که زوجیت آنها دائمی بوده و ممنوع از ارث نباشند از یکدیگر ارث می‌برند».

در ادامه کامیل احمدی تأکید کرد که برای این کار پژوهشی در سه استان تهران، مشهد و اصفهان انجام داده و متوجه شده که صیغه تغییر شکل و ماهیت داده است. او افزود پیش از این به یاد داشتیم که یک حاجی ثروتمند بازاری زنی ضعیف را صیغه می‌کرد و در کنار حجره‌اش برای او خانه می‌گرفت و امور مالی او را تأمین می‌کرد؛ اما حالا صیغه‌ها ساعتی و دیجیتالی شده و تکنولوژی روز نیز به رواج آن کمک می‌کند.

حالا صیغه‌ها به انواع ساعتی، دلاری، با مسکن، با خوراک، صیغه اعراب تبعه و... تقسیم می‌شود. حالا نوع نگاه به صیغه در کشور تغییر می‌کند. پیش از این مطابق قانون شرع برای صیغه عده نگه داشته می‌شد، اما حالا می‌بینیم صیغه‌ها ساعتی شده‌اند.

او با اشاره به اینکه دلیل اصلی رواج صیغه در کشور عشرت‌طلبی است، افزود: رواج صیغه در پی لذت‌خواهی بدون مسئولیت است. همین‌طور صیغه محرمیت روابط جنسی را تسهیل می‌کند. در صیغه پایه و اساس این رابطه، بر رابطه جنسی می‌چرخد و متأسفانه باید بگوییم که صیغه محرمیت به ازدواج کودکان مشروعیت می‌دهد و بچه‌ها را وارد یک قرارداد می‌کند که آنها در آن قرارداد رابطه جنسی را تجربه می‌کنند.

او در ادامه گفت: «مهم‌ترین عامل برای صیغه محرمیت پول است؛ مرد پول می‌دهد و زن در قبال آن رابطه جنسی را می‌پذیرد. یک رابطه نابرابر که قانون‌گذار باید به آن ورود کند و این سلطه مردانه را از بین ببرد و قانون را دراین‌باره اصلاح کند. در واقع باید فرصت اشتغال و کارآفرینی برای زنان فراهم شود تا از فرط ناتوانی در مسائل مالی تن به صیغه ندهند. بخش اجرائی کار شدنی است و در مجلس باید برای آن فشار لازم وارد شود.

صیغه حتی با خواندن کلمات فارسی هم جاری می‌شود و نیازی به شاهد ندارد و هیچ قانونی برای آن وجود ندارد و در مقابل هیچ مسئولیتی هم ندارد. اگر صیغه‌ها ثبت شوند، در قانون بازدارندگی ایجاد می‌کنند و به این راحتی جاری نمی‌شود. یکی دیگر از راهکارها اجباری‌کردن تحصیلات است؛ بسیاری از خانواده‌ها پس از صیغه‌کردن فرزندانشان آنها را از تحصیل منع می‌کنند. علاوه بر این مشاوره‌های سلامت و جنسی بسیار مهم است و نیاز آن حس می‌شود. اگر قانون‌گذار دراین‌باره وارد شود، قطعا شرایط بهتر می‌شود. در ادامه پنلی با حضور فرشید یزدانی، فعال حقوق کودک؛ طیبه سیاوشی، نماینده مجلس؛ عفت‌السادات مرقاتی‌خویی، سکسولوژیست و مطهره ناظری برگزار شد.

فرشید یزدانی در ابتدای این پنل گفت: ازدواج واژه دلنشینی است، اما با پسوند ازدواج کودک همه‌چیز غم‌انگیز می‌شود. ما در کشور نزدیک به یک میلیون کودک‌همسر داریم. متأسفانه از سال ۹۵ ثبت احوال آمار ازدواج کودکان را ارائه نمی‌کند. در ایران نزدیک به یک میلیون کودک‌همسر داریم که ۳۷ هزار نفر از آنها زیر ۱۵ سال و ۱۸۰هزار نفر زیر ۱۸ سال هستند.

در واقع ۲۴ درصد از کل ازدواج‌ها مربوط به کودکان است. آمار قابل‌توجه دیگری مربوط به کودکان مطلقه وجود دارد که نشان می‌دهد در سال ۹۳، ۱۵هزار کودک مطلقه داشته‌ایم؛ ۱۳هزار کودک ۱۵ تا ۱۸ سال و بقیه زیر ۱۵ سال. متأسفانه نهادهای مرتبط سعی در پنهان‌کردن آمارها دارند؛ در ثبت احوال آمار پسران ازدواج‌کرده زیر ۲۰ سال و دختران زیر ۱۰ سال به تفکیک لحاظ نشده است. مسئله‌ای که سلطه نظام مردسالارانه را نشان می‌دهد و باید ریشه‌کن شود».

صیغه محرمیت و ازدواج کودکان تجاوز به آنهاست

عفت‌السادات مرقاتی‌خویی، رفتارشناس جنسی، سکسولوژیست و عضو هیئت علمی دانشگاه علوم پزشکی تهران، درباره ازدواج کودکان گفت: «پارادایم‌های متفاوتی درباره ازدواج کودکان وجود دارند؛ یکی از این پارادایم‌ها می‌گوید که هیچ سن مشخصی برای ازدواج وجود ندارد و هر زمان که فردی احساس نیاز و تهییج کرد می‌تواند ازدواج کند. درواقع این پارادایم می‌گوید ازدواج ابزاری شرعی و قانونی برای برطرف‌کردن نیاز جنسی است و نمی‌توان گفت این طرز تفکر درست یا غلط است. درمقابل پارادایم‌هایی وجود دارند که به هر نحوی با افزایش سن ازدواج مخالفت می‌کنند و می‌گویند برای جلوگیری از فساد و فحشا باید در سن پایین ازدواج کرد. درواقع کسانی با این پارادایم‌های فکری برنامه‌ریزی می‌کنند که هیچ داده‌ای از این مباحث در زندگی زیسته خود ندارند و نمی‌دانند ازدواج کودکان چه پیامدهای منفی‌ای دارد. کودکان دارای رفتارهای جنسی هستند و نمی‌توان این اصل را انکار کرد، ولی باید تربیت شوند و نباید به‌هیچ‌وجه آنها را وارد رابطه‌های بزرگ‌سالان کرد. درواقع اولین اصل تربیت جنسی کودکان، حفظ حریم شخصی آنهاست. در غیر این صورت یا شاهد دستمالی جنسی کودکان خواهیم بود یا در بدترین حالت آن که می‌شود تجاوز. بنابراین اگر کودکی را وارد دنیای بزرگ‌سالی کنیم، ناخودآگاه او را دستمالی جنسی کرده‌ایم». در ادامه این پنل، طیبه سیاوشی، عضو کمیسیون فرهنگی مجلس شورای اسلامی، گفت: بیش از یک سال است که بحث ازدواج کودکان را در مجلس مطرح کرده‌ایم و متأسفانه آن‌قدر پارادایم‌های مخالف داشته‌ایم که هنوز نتوانسته‌ایم این مسئله را به جایی که باید برسانیم. من بحث را از جایی شروع می‌کنم که مربوط به آمار و ارقام سال قبل است. این آمار برای ما بسیار تکان‌دهنده بود، اما مرکز پژوهش‌های مجلس آن را قابل‌توجه نمی‌دانست. باوجوداین ما تلاش برای اصلاح این قانون کرده‌ایم. مطابق ماده ۱۰۴۱ قانون مدنی، سن ازدواج دختران ۱۳ سال و سن ازدواج پسران ۱۵ سال است. مشکل اینجاست که تعداد ازدواج‌های ثبت‌شده و ثبت‌نشده زیر ۱۳ سال هم بسیار فراوان است و از طرفی گواهی رشد مسئله ما می‌شود که برای ازدواج کودکان صادر می‌شود و این گواهی رشد بسیار ساده صادر می‌شود.

وی افزود: «مهم‌ترین مسئله ما در ازدواج کودکان در محلات حاشیه‌ای و سکونتگاه‌های فقیرنشین هستند. ما آنجا ازدواج کودکانی را شاهد بودیم که امروز دانش‌آموز هستند و فردا دیگر به مدرسه نمی‌روند و طلاق آنها نیز قسمت دردناک این ماجراست. خروج کودکان از مدرسه و تحصیل، دردناک‌ترین مسئله ازدواج کودکان است.

ما ترجیح دادیم بحث را با مراجع پیش ببریم و در این میان آیت‌الله مکارم‌شیرازی به ما کمک فراوانی کردند و ایشان سن رشد را افزایش دادند و ما از همان زمان کارمان را در فراکسیون زنان مجلس پیش بردیم و آنجا حداقل ۱۰ جلسه کارشناسی برگزار کردیم. قرار شد ما هم یک مبنای فقهی را که سن ۱۵ سال را برای ازدواج پذیرفته‌اند و روی آن اجماع داشتند بپذیریم و به پیشینه تاریخی قانون برگردیم که در سال ۱۳۱۳ سن ازدواج دختران را ۱۵ و سن ازدواج پسران را ۱۸ سال در نظر گرفته بودند. وی در ادامه افزود؛ البته شورای فرهنگی، اجتماعی زنان با افزایش سن ازدواج مخالف است، اما تلاش ما این است که به‌زودی این طرح را با دو فوریت مطرح کنیم و امیدوار هستیم که رأی بیاورد».

مطهره ناظری، وکیل دادگستری و رئیس هیئت‌مدیره انجمن حمایت از حقوق کودکان، نیز درباره پروسه سن ازدواج کودکان در طول تاریخ گفت که تا قبل از انقلاب، سن ازدواج دختران ۱۸ سال، پس از انقلاب، ۹ سال و بعد از آن به ۱۳ سال رسیده است.

خبر

«زنگ نماز» به ساعات آموزشی مدارس اضافه شد

● **ایسنا:** مدیرکل قرآن، عترت و نماز وزارت آموزش‌وپرورش با بیان اینکه بر اساس سند جامع توسعه و تعمیق فرهنگ نماز، زمانی به عنوان «زنگ نماز» در ساعات آموزشی مدارس در نظر گرفته شده و قانون‌گذار نیم‌ساعت برای این زنگ پیش‌بینی کرده است، گفت: در واقع برای برگزاری نماز جماعت در مدارس، نیم‌ساعت به سرجمع ساعات آموزشی مدارس اضافه شده است.

محمدرضا مسیب‌زاده با تأکید بر ضرورت اجرای سند جامع توسعه و تعمیق فرهنگ نماز در مدارس کشور اظهار کرد: سند جامع توسعه و تعمیق فرهنگ نماز، یک سند جامع نظام مهندسی است و کاملا تمام ارکان آموزش‌وپرورش در آن دیده شده است. این سند یک برنامه مدون، دقیق و کامل است که مطالعات آن از سال‌های گذشته شروع شد و سرانجام در سال ۹۱ به تصویب شورای عالی آموزش‌وپرورش رسید و توسط رئیس‌جمهور به آموزش‌وپرورش ابلاغ شد.

وی افزود: بر اساس این سند، زمانی به عنوان «زنگ نماز» در ساعات آموزشی مدارس در نظر گرفته شد و قانون‌گذار نیم‌ساعت برای این زنگ پیش‌بینی کرد. در واقع برای برگزاری نماز جماعت در مدارس، نیم‌ساعت به سرجمع ساعات آموزشی مدارس اضافه شد و با وجود آنکه قبلا ممکن بود از زنگ تفریح یا زنگ کلاس‌ها برای نماز جماعت کم و زیاد کنیم اما اکنون قانون‌گذار تصویب کرده اجرای برنامه نماز در ساعاتی که با افق شرعی هم‌زمان شود، صورت گیرد. مدیرکل قرآن، عترت و نماز وزارت آموزش‌وپرورش با بیان اینکه البته حضور دانش‌آموز در نماز جماعت اختیاری است، اما توصیه ما به شرکت در نماز جماعت است، اظهار کرد: تمام مدارس ما در سطح کشور که شرایط برگزاری نماز را دارند و افق شرعی به ساعت حضور دانش‌آموزان در مدارس می‌خورد، زنگ نماز را جزء برنامه‌ها و فعالیت‌های آموزشی و پرورشی قرار می‌دهند. مسیب‌زاده درباره توسعه مدارس قرآنی عنوان کرد: همه مدارس ما مدارس قرآنی است و در نظام جمهوری اسلامی مدرسه‌ای نداریم که مدرسه قرآن نباشد، اما رویکرد برخی مدارس ویژه‌تر است؛ به عنوان مثال مدیر مدرسه سبقه قرآنی دارد و دانش‌آموزان رغبت بیشتری دارند.

وی افزود: مدارس قرآن عمومی در مقطع ابتدایی هستند و می‌توانند بین دو تا شش ساعت فعالیت‌های قرآنی را بیشتر انجام دهند. معلم ویژه و متخصص قرآن در مدرسه حضور دارد و همانند مدارس ورزش و معارف اسلامی است. قرآن‌آموزی در این مدارس غنی‌تر دنبال می‌شود و آیین‌نامه آموزشی دارد که مصوب شورای عالی آموزش‌وپرورش است. بحث توسعه این مدارس را همانند دیگر مدارس دنبال می‌کنیم، اما توسعه فعالیت‌های قرآنی در تمام مدارس کشور بیشتر در اولویت است.

جدول ۳۰۵۷ ■ طراح: بیژن گورانی

افقی:

۱- به درآمد کم ولی همیشگی و مرتب گویند- تطبیق داده شده ۲- قومی ایرانی- لقب مصطفی کمال پاشا، بنیان‌گذار جمهوری ترکیه- به‌دست‌آوردن ۳- صداهای زمینه فیلم- زاپاس- دستاویز ۴- فرمان‌ها- نوعی موشک‌انداز ضدتانک ۵- دارای پیچ‌وخم- فدایی وطن- نقشه انگلیسی ۶- سوره قلب قرآن- این بیماری منجر به کاهش آب و املاح بدن می‌شود- نوعی موشک زیرآبی ۷- قهرمان رمان بینوایان- اسب سرکش- دادوفریاد ۸- سازمان جاسوسی آمریکا- پرنده‌ای شبیه گنجشک- الفت ۹- پرهیزکردن- هیجان‌انگیز- سخن توأم با کنایه ۱۰- غذایی از آرد برنج و شیر و شکر- فهم و شعور- اسم ترکی ۱۱- راه شاعرانه- صندوق لباس مادربزرگ- پیل الکتریکی ۱۲- قابل سکونت- برانگیختن ۱۳- دانشمند دینی- باران منجمد- شکل ظاهری ۱۴- پرچم- توقع و انتظار- دارو ۱۵- عصبانی- مادر حضرت ابوالفضل(ع).

عمودی:

۱- باغ افلاطون- بیدار- از آفات نباتی ۲- در زمستان می‌بارد- کفش چرخدار ورزشی- آلیاژ ۳- شرور- آگاه و باخبر- افسار و یراق زین اسب ۴- زبرجد- تخت سلطنت ۵- راهی که به آخر نمی‌رسد!- فاقد تحرک- نخود بوداده و برشته‌شده ۶- غذایی از بادمجان- تکیه‌دادن- سنگریزه ۷- پیرابند- آینده- هریک از بخش‌های مجزای یک مجموعه ۸- دریدن- سلسله‌ای از پادشاهان مقدونی- کاسه‌گردان ۹- حالتی مخصوص زن باردار- سجده‌کننده- نقطه‌های ریز عکس ۱۰- مخفف اگر- خداشناس- چاره‌ساز ۱۱- بخش‌بندی نماهای یک فیلم‌نامه- دیده‌ها در طلب لعل... خون شد- پشته خاک ۱۲- عددی دو رقمی- الله‌اکبرگفتن ۱۳- بسته نرم‌افزاری- شیوه و روش- فروبردن سوزن در چیزی ۱۴- واگذارکردن- حاشاکردن- شهری در آذربایجان غربی ۱۵- بخشش، عطا- از اقوام ایرانی- از تقسیمات کشوری.

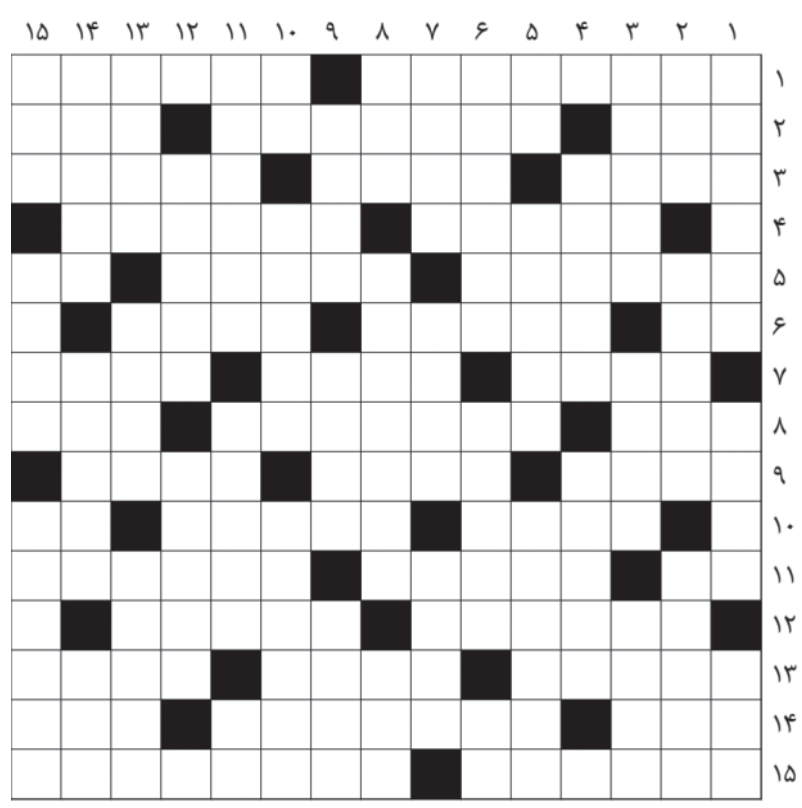

حل سودوکو سخت

۹	۴	۲	۷	۵	۱	۳	۶	۸
۸	۵	۷	۳	۶	۹	۴	۲	۱
۳	۱	۶	۸	۴	۲	۵	۷	۹
۴	۸	۱	۹	۳	۶	۷	۵	۲
۲	۶	۵	۴	۷	۸	۱	۹	۳
۷	۹	۳	۱	۲	۵	۸	۴	۶
۶	۲	۸	۵	۱	۴	۹	۳	۷
۵	۳	۹	۲	۸	۷	۶	۱	۴
۱	۷	۴	۶	۹	۳	۲	۸	۵

حل سودوکو ۲۰۵۲

۶	۴	۳	۵	۸	۹	۷	۲	۱
۱	۵	۲	۴	۷	۳	۹	۸	۶
۹	۷	۸	۶	۱	۲	۴	۵	۳
۵	۶	۷	۱	۳	۴	۲	۹	۸
۲	۱	۴	۸	۹	۶	۵	۳	۷
۳	۸	۹	۲	۵	۷	۶	۱	۴
۴	۲	۱	۳	۶	۵	۸	۷	۹
۷	۳	۶	۹	۲	۸	۱	۴	۵
۸	۹	۵	۷	۴	۱	۳	۶	۲

جدول ۳۰۵۶

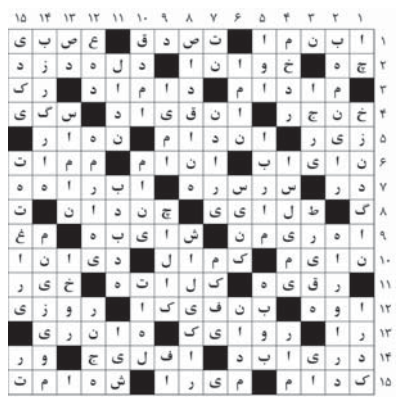

سودوکو سخت ۲۰۵۳

زمان پیشنهادی: ۴۰ دقیقه

قانون‌های حل جدول سودوکو:

۱- در هر سطر و ستون باید اعداد یک تا ۹ نوشته شود. بدیهی است که هیچ عددی نباید تکرار شود.

۲- در هر مربع ۳×۳ اعداد یک تا ۹ باید نوشته شود و در نتیجه هیچ عددی نباید تکرار شود.

۴								
	۷			۴		۵	۱	
۲	۹				۱	۳		
	۱		۸					۷
	۲	۷	۴		۳	۸	۹	
۹					۷		۲	
		۶	۲				۳	۵
	۳	۲		۹			۶	
								۸

سودوکو ساده ۲۰۵۳

زمان پیشنهادی: ۲۰ دقیقه

سودوکو

سودوکو Sudoku یک واژه ترکیبی ژاپنی به معنای عددهای بی‌تکرار است و امروزه به جدولی از اعداد گفته می‌شود که به عنوان یک سرگرمی رایج در نشریات کشورهای مختلف به چاپ می‌رسد.

	۷		۳	۹		۱		
		۱	۶	۴				۳
	۴		۲	۵		۹		۶
۱	۳			۷				
			۵	۶	۴			
				۸			۵	۲
۳		۸		۲	۹		۱	
۴				۱	۵	۲		
		۹		۳	۶		۴	